

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Disputatio XIV. De Scientia futurorum contingentium conditionatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

2. Notandum secundò. Duplex decretum in DEO distingui positivum, & permisivum; cuius distinctionis mentionem facit D. Aug. enchir. c. 59. *Non fit aliquid, inquit, nisi omnipotens fieri velit, vel sinendo, ut fiat, vel ipsa faciendo.* Et S. D. hic q. 14. a. 9. ad 3. *illa solum sunt futura, quæ DEVS permittit esse, vel vult esse.* Itaque positivum decretum est, quo DEUS ab æterno positivè decrevit, ut aliquid fiat, & in virtute illius decreti in tempore positivè concurrat & influat in effectum prædefinitum. Permissivum est, quo statuit denegando auxilium efficax nulli debitum (quo iræpeccata fuisset malitia peccati, quæ ex vi arbitrii defectuosè operantis in defectu talis auxilii infallibiliter sequeretur) eandem malitiam permittere.
2. Notandum tertio. Duplici modo unum ex altero infallibiliter sequi & inferri posse. Primò consecutione physica seu causalitatis, qualiter effectus sequitur ex sua causa, secundò consecutione logica, seu logica illationis & consequentiæ, quæ unum inferitur ex positione alterius, quamvis non sit effectus ipsius. Ita ex ambulatione claudi certò inferitur claudicatio ipsius, quamvis claudicatio, hoc est irreçtitudine ambulationis non ex vi ambulationis & virtutis motricis, sed ex tibiæ defectu & pedis tortuositate per se sequatur: ideòque est infallibilitas logicæ illationis, non physicæ causalitatis.

§. II.

Veritas Thomistica.

4. Certum sit primò. Formalem malitiam peccati in aliquo decreto positivo aut præfinitivo nullà ratione videri posse. Cujus ratio est manifesta: quia quod DEUS videt in decreto positivo, illius est causa; sed non est causa formalis malitiæ peccati; ergo non videt illud in decreto positivo.
5. Certum sit secundò. Actum ipsam substantem malitiæ, qui etiam est materiale peccati, in positivo suo decreto à DEO cognosci; in hoc quippe cognoscit DEUS omnem effectum, quicumque subest primæ causalitati ipsius; sed actus peccati materialiter spectatus, cum habeat rationem entis & boni, subest divinæ causalitati: ergo ipsum DEUS in suo decreto cognoscit, quibus ita suppositis sit.
6. CONCLUSIO: *DEVS certò cognoscit futura peccata: in quantum videndo actum & materiale peccati in suo decreto positivo, simul videt in decreto permissoivo formalem malitiam ipsius, ita ut certitudo prævisionis malitiæ causaliter refundatur non in positivum decretum, sed permissoivo.* Ita Thomistæ.
- Probatur. Ratione illius decreti DEUS potest certò futura peccata cognoscere, quod habet in-

fallibilem, quamvis logicam tantum connexionem cum illo: sed solum decretum permisivum habet infallibilem connexionem cum futuro peccato; non causalitatis, sed logicæ illationis, quia malitia peccati non sequitur ex vi denegationis divinorum auxiliorum (ut dicitur ulterius in tract. de grat.) sed ex vi liberi arbitrii defectuosè operantis: decretum verò prædefinitivum ad materiale peccati non habet ejusmodi connexionem, siquidem ipsius causalitas præcisè attingit lineam entis: formale autem peccati pertinet ad lineam moris, & habet sui causam non efficientem, sed deficientem. ergo ratione decreti permissoivi DEUS certò videt formale peccati. Minor, quòd decretum permisivum habeat infallibilem connexionem logicæ consequentiæ & illationis cum formali peccati probatur: quia illud decretum includit denegationem auxilii efficacis ad evitandum peccatum, sub qua infallibiliter voluntas creata deficit, ut constabit ex eod. tract. ergo.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijciunt primò. Qui est causa antecedentis, est etiam causa consequentis habentis infallibilem connexionem cum illo; sed si DEUS prædeterminat ad materiale peccati, tunc saltem in actibus intrinsicè malis est causa actus liberè positi, quem necessariò consequitur malitia peccati; ergo etiam erit causa hujus malitiæ.

Resp. distinguendo maj. Qui est causa antecedentis, est etiam causa consequentis, si hoc sequatur ex vi illius, conc. si ex vi alterius causæ, nego. Atqui in proposito defectus & malitia moralis etiam in actibus intrinsicè malis non sequitur ex entitate actus ut ens, & actus est à DEO præfinitus & prædestinatus, sed ut est defectuosus à voluntate deviante positus, sicut patet ex primo exemplo claudicationis in tibia.

Obijciunt secundò. Si affirmatio est causa affirmacionis, tunc negatio est causa negacionis, ut aiunt Philosophi cum Aristotele 1. post c. 3., ergo si decretum positivum gratiæ efficacis est causa bonitatis in actu: etiam decretum denegativum hujus gratiæ erit causa defectus & malitiæ moralis in actu: adeòque ista habebit connexionem cum decreto permissoivo non tantum logicæ illationis, sed etiam causalitatis.

Resp. Tunc negatio est causa negacionis, ut est pura negatio & simplex absentia, transeat, ut est privatio, seu absentia privativa & defectuosa, sic nego. ut sic enim essentialiter respiciat voluntatem deficientem. Sed de hoc plura ex instituto in Tractatu de peccatis.

DISPUTATIO XIV.

DE

Scientia futurorum contingentium conditionatorum.

Agimus modò de illis futuris conditionatis, quæ dependent ab aliqua conditione nunquam implenda, v. g. si David maneret apud viros Ceilan, essent ipsum hostibus tradituri: qui tamen ibidem non remansit; quæ quidem quæstio una est ex celeberrimis

rimis ratione scientiæ mediæ contra Antiquorum præsertim Thomistarum doctrinam recens inventæ, & à suis defensoribus acerrimè propugnata, quæ quidem ipsi existimant abstrusissimum prædestinationis Divinæ arcanum, ejusque cum humani arbitrii libertate concordiam unice salvari. Sit proinde

ARTICULUS I.

An pro scientia conditionatorum sit admittenda scientia mediæ?

SUMMARI A.

1. Divisio futuri conditionati.
2. Quo sensu aliqui Thomistæ negent scientiam futurorum conditionatorum?
3. Admittendam esse evincit sacer textus.
4. Exponitur doctrina scientiæ mediæ.
5. Et opposita Thomistarum.
6. Plures antitheses ex hac oppositione consequuntur.
7. Scientiæ mediæ rejicitur propter implicantiæ objecti.
8. Paritas inter futura absoluta & conditionata.
9. Amplius explicatur & confirmatur.
10. Objectum scientiæ mediæ foret casuale.
11. Hac scientiæ infert præjudicium divina omnipotentia & supremo dominio.
12. Sicut & providentiæ.
13. Subvertit efficaciam gratiæ.
14. Nulla necessitas scientiæ mediæ pro artifice & gubernatore increato.

§. I.

Præsupposita.

Notandum primò. Inter futura conditionata aliqua esse, quæ habent necessariam, vel infallibilem connexionem cum conditione, vel antecedente, veluti, si *Pe. ad penitentium prædeterminetur, penitens, si fuerit prædestinatus, salvabitur*. Ubi eam infallibilis connexionem consequentis cum antecedente tam determinatam veritatem tribuat objecto, quam si esset absolute necessarium, pertinet eorundem cognitio ad scientiam simplicis intelligentiæ. Alia verò sunt contingencia futura conditionata, quæ vel tantum probabilem & conjecturalem connexionem habent cum antecedente, ut, si *hostiles exercitus venerint in conspectum, confitentur*: vel planè disparatam, ut *si pede terram pulsaveris, vinces*. Et de istis procedit questio.

Notandum secundò. Quamvis plures ex RR. ut Valquez, 1. p. disp. 67. Amicus d. 12. sect. 11. Martiron disp. 9. sect. 7. Alarcon. de scient. DEI. disp. 4. c. 4. n. 4. Ariaga to. 1. p. 1. disp. 21. sc. 1. in fi. & sc. 2. a. 3. imponant Thomistis, quasi negent in DEO scientiam futurorum conditionalium, vel solum conjecturalem admittant, tamen certum esse etiam apud Thomistas (prout in defensionem Thomistarum optime ostendit Illustrissimus Reding q. 5. a. 5. n. 7. & sequentibus explicatis Thomistis, præsertim Mathæo de Ripolis Dominicano, qui ad initium excitatæ de scientiæ mediæ controversiæ scripsit) in DEO dari perfectissimam, certissimamque scientiam quorundamque futurorum conditionalium, quantumcunque disparatorum, ita, ut si quando anti-

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I.

quiores Thomistæ, hanc scientiam vel negarunt, vel vocarunt conjecturalem, id non nisi per ordinem ad causas secundas proximas, & quantum ex vi conditionis intellexerint, teste Jo. à S. Th. & sic exponente Godoyo tr. 4. disp. 34.

Et patet ex pluribus S. Script. autoritatibus: 3. sic enim Ezech. 3. dicitur: *si ad illos mittereris, ipsi audirent te*. 1. Reg. 23. Davidi Dominum consulenti, *an viri Ceilan ipsum essent tradituri in manus Saulis, si ibidem remaneret?* respondit DEUS: *tradent*. 4. Reg. 13. Elisæus ad Joam Regem Israël: *Si percussisses terram quinquies, &c. percussisses Syriam usque ad consummationem, &c.* Matt. 11. *Vatibi Corozaim, ut tibi Bethsaida, quasi in Tyro & Sidone facta fuissent signa, quæ facta sunt in te, olim in cinere & cilicio penitentiam egissent. quæ omnia conditionata nisi certò à DEO fuissent cognita, ipsius cognitioni & dictioni fallum subelle potuisset, quod implicat ex Tract. de fide.*

Accedit ratio, quòd pertineat ad perfectionem, infinitæ scientiæ & providentiæ DEI, ut penetret quascunque etiam conditionatas veritates, quippe quibus tua quoque inest cognoscibilis, utque respondere & satisfacere possit ad quamlibet questionem, quæ etiam de conditionatis crebrò instantur à prudentibus, iis præcipuè, quibus publicæ gubernationis cura incumbit. Non igitur de objecto, sed de medio hujus scientiæ conditionatorum est difficultas ac dissensio inter Molinistas & Thomistas. de quo

Notandum tertio. Scientiæ mediæ nomine intelligi ab ejus defensoribus, ut videre est apud Henao in scient. med. historicè propugnata event. 43. illam DEI scientiam, quæ antecedenter ad omne decretum absolutum ex parte DEI & actus, in ipsa objectiva veritate futurorum contingentium certò cognoscit, quid quælibet causa contingens & libera, si in istis & istis circumstantiis, cum istis & istis auxiliis poneretur, ex propria voluntatis determinatione esset factura. v. g. an Petrus, si audiret hanc concionem, videret hoc miraculum, inde esset convertendus ad penitentiam, quam scientiam dicunt esse necessariam, ut postquam per eandem DEUS exploraverit, quid liberum arbitrium esset facturum, possit deinde discernere talia & talia media, quibus certò perducatur in finem salutis: idèoque prædestinationis certitudinem & gratiæ efficaciam fundant in hac scientiæ mediæ, quam ideo potissimum vocant mediæ, quòd scientiam simplicis intelligentiæ, quæ est possibilem, sequatur, & antecedit scientiam visionis, quæ est de futuris absolutis.

S 2

Econ-

5. Econtrā Thomistā docent, hæc omnia conditionata cognosci certò virtute decreti divini, quo DEUS decernit dare intrinsecè causā contingenti, vel non dare efficacem motionem ad talem operationem, si talis & talis conditio poneretur, quod decretum appellatur absolutum ex parte actūs, quia non est decretum, quod esset & daretur tantum, sed quod revera est, & actu datur; vocant autem conditionatum ex parte objecti, quia in objecto involuitur conditio, si nimirum tali modo objectum se habeat.
6. Quæ sententiarum diversitas in plures antitheses è diametro oppositas dividit scientiæ mediæ defensores, & scholæ Thomisticæ sectatores. Nam illi futuris conditionatis objectivam determinatam veritatem & cognoscibilitatem à Divino decreto prædefiniente independentem tribuunt: isti impossibilem esse contendunt. Illi per scientiam mediā gratiæ sufficientem jam & efficaciam unice salvari volunt: isti ut impossibilem sic & inuilem, imò efficacis gratiæ destructivam arguunt. Illi certitudinem Divinæ providentiæ & prædestinationis supra scientiam mediā inniti: isti per scientiam mediā everti asserunt. Illi hæc velut sacrā anchorā humani arbitrii libertatem salvari: isti in suo primo principio, nempe voluntate Divina præfocari clamitant. Illi à decreto efficaci scientiam antecedente fatale jugum humanæ voluntati imponi timeant: isti hoc ipsum decretum tanquam omnis nostræ libertatis & contingentiæ fontalem originem adorant. Illi ex decreto prædefinientis, isti ex mediæ scientiæ admissione Divinæ sanctitatis periculum & denigrationem deducunt, &c.

§. II.

Rejicitur scientia media rationibus Theologicis.

7. **CONCLUSIO.** *Scientia media tanquam implicatio non est admittenda.* Ita non tantum Discipuli D. Thomæ, sed etiam Scoti relati à Mastro, Smiling alisque.
- Ratio est primò à priori. Illa scientia implicat, cujus objectum implicat; sed implicat objectum scientiæ mediæ: ergo implicat scientia mediæ. Minor prob. Objectum scientiæ mediæ foret futurum conditionatum præsuppositum omni libero decreto DEI: sed hoc implicat: quia implicat aliquid esse futurum, antequam sit formale constitutum & determinativum ad esse futuri: sed tale futurum poneretur, priusquam ponitur formale constitutum in esse futuri, eò quod præsupponeretur libero decreto DEI, quo solo res constitui in esse futuri, priori disputatione latè probavimus.
8. Nec est in hoc ulla disparitas inter futura absoluta & conditionata: quia ita se habet decretum conditionatum (objectivè seu virtualiter & ex parte objecti, non ex parte actūs tale) ad futuritionem conditionatam, uti se habet decretum absolutum ad futuritionem absolutam: partim quia quæcunque argumenta probant implicantiā futuritionis absolutæ ante actuale decretum DEI: eadem probant implicantiā futuritionis conditionatæ: partim quia omnis veritas propositionis

conditionatæ est reducibilis ad veritatem propositionis absolutæ. E. g. ista conditionalis si Petrus fuerit positus in his circumstantiis, consentiet, reducit in istam: Petrus in his circumstantiis positus consentiet. Unde sicut implicat determinata veritas & cognoscibilitas propositionis absolutæ de futuro contingenti independentem à determinatione divinæ voluntatis; ita similiter implicat determinata cognoscibilitas & veritas propositionis conditionatæ de futuro contingenti.

Explicatur magis & confirmatur nostra ratio. Non minùs futura conditionata ante decretum divinum latent in sinu puræ possibilitatis, quam futura absoluta, & quidquid pro illo signo concipitur, tam est indifferens ad esse conditionatum, quam absolutum: ergo tam est impossibile à DEO pro illo signo aliquid cognosci conditionatè futurum, quam est impossibile cognosci absolute futurum.

Confirmatur secundò. Non est assignabilis determinatio actualis, quæ ab æterno extrahat res purè possibiles à statu indifferentiæ & possibilitatis ad statum futuritionis conditionatæ, easque reddat cognoscibiles, quàm actualis determinatio divinæ voluntatis: ergo ante illam nihil est & cognoscitur conditionatè futurum. Antecedens constat ex infra cit. S. D. 1. p. q. 16. a. 7. ad 3. & inde pater, quia possibilia indifferentia ad esse & non esse se ipsa ad esse actuale determinate non possunt; nec aliud est determinativum ab æterno, quàm voluntas DEI.

Confirmatur tertio. Si futura conditionata haberent veritatem objectivam antecedentem actuale decretum DEI, jam non essent liberè & contingenter, sed necessariò futura: consequens est absurdissimum. ergo. Sequela liquet ex dictis: quia, quod est futurum ante radicem omni contingentiæ & libertatis, nempe ante voluntatis divinæ decretum; ex ipsa enim voluntate divina, inquit S. D. tanquam causa præfundente totum ens, & omnes ejus differentias, originantur necessitas & contingentia in rebus. l. 1. perih. le. 14. ergo. Adde, quòd illud omne rebus necessariò convenit, quòd ipsis ex se, & ex natura convenit: sed prædictis futuris futuritio ex se & ex natura convenit: conveniret quippe non ab extrinseco, sed ab intrinseco: cum ante primam causam nulla alia esse & supponi possit: ergo iis necessariò conveniret futuritio.

Ratio est secundò. Impossibile est aliquid esse casualiter futurum respectu DEI: sed ejusmodi futura conditionata forent casualiter futura respectu divinæ scientiæ & providentiæ. Major est certa ex Boëtio dicente: *nihil casui nihil remeritati licet in regno divine providentiæ*, & ex D. Aug. l. 83. qq. q. 24. & D. Th. infra q. 22. a. 2. prout deinceps dicitur. Minor probatur: quia hoc est casuale & fortuitum respectu alicujus causæ, quòd fit præter intentionem ipsius: sed ejusmodi futura forent præter intentionem DEI, eò ipso, quia forent futura pro priori ad actualem voluntatem DEI: ergo respectu DEI forent casualia.

§. III. Ab.

§. III.

Absurda, quae sequuntur ex parte DEI.

Primò. Hec scientia tollit à DEO attributum omnipotentia & domini absolutissimi, & rationem causam primam. Probatur assumptum. Ad perfectionem divinam omnipotentia, domini, & primam causalitatis pertinet, ut omne ens creatum & ab alio ab ipso immediatè dependeat, utque (juxta D. August. statim referendum) possit liberrimè disponere de humanis voluntatibus, quicquid & quanam vult: sed hoc tollitur per scientiam mediam: siquidem per hanc futura determinatio humanae voluntatis in his & his circumstantiis, est futura pro priori ad omnem actualem causalitatem & voluntatem DEI: nec DEUS per suam omnipotentiam potest facere, ut Petrus positus in his circumstantiis, sub quarum conditione DEUS ipsum consenturum per scientiam mediam praesuppositivè ad suam voluntatis determinationem praevidit, actu non consentiat; quomodo ergo ipsius voluntas erit omnipotentissima? quomodo illa determinatio voluntatis sic praevidetur ab alio? quomodo ipsa DEI voluntas erit primum liberum, si praevidetur libera determinatio futura independentè à voluntate DEI?

Confirmatur. De ratione divinam omnipotentia est, ut possibilia in esse possibili ab ipsa dependant, & ab ipsa denominationem possibilis accipiant: ergo etiam est de perfectione divinam omnipotentia, ut futura ab ipsa in esse & denominatione futuri dependant, sed hoc non fit ab omnipotentia ut indeterminata, ergo ut determinata per decretum voluntatis divinae.

Secundò. Hec scientia derogat perfectioni divinam providentia & scientia, quia primò, facit, ut aliqua respectu DEI sint casualiter futura, ut in secunda probatione ostendi: secundò: sicut est de ratione primae & universalissima causa, ut nullus sit effectus, qui non cadat sub efficientiam ipsius; ita est de ratione summæ & universalissima providentia, ut extra se nullus sit eventus à se providendus, qui non cadat sub providentiam ipsius: sed futura conditionata, quatenus subsunt scientia media, non cadunt sub providentiam DEI ergo. Minor prob. In principiis scientia media DEUS non potest liberè providere & disponere de libero consensu Petri, nisi dependentè à praevisione ipsius conditionatè futuritionis: ergo ille consensus praevisus sub statu conditionato non cadit sub DEI providentiam: cum enim sit praesuppositus ipsi providentia, non est magis DEO liber, quam scientia ipsius.

Tertiò. De ratione summæ & universalis provisionis est summa perfectissima independentia in operando & dirigendo: sed scientia media hanc destruit; quia si DEUS aliquid efficaciter velit decernere circa actus liberos creaturarum, non potest prius absolutè decernere, quam praevidit futurum in statu conditionato; v. g. si Petrum velit efficaciter inducere in consensum, non alio modo poterit hoc praestare, quam ut decernat illum ponere in iis circumstantiis, in quibus praevidit ipsum consenturum; in quibus circumstantiis si

ipsum non poneret, suam intentionem minimè consequeretur. Et sic summa DEI providentia non esset summe independentis, sed potius ipsa res providenda forent independentes à divina dispositione, quia eidem in statu conditionato praesupposita: Ipsa verò DEI providentia è rebus ipsis prius explorari & explorare deberet, quid sibi esset disponendum.

Quartò. Summa imperfectio divinam scientia foret, mensurari à rebus: (ut enim supra dictum, hoc pertinet ad imperfectionem humanae scientia, quòd mensuratur à scibili) cum ipsa debeat esse causa rerum, easque ceu scientia artificis & summi provisoris dicere & mensurare, sed ex scientia media mensuraretur. Nam tunc scientia mensuratur à rebus, quando ratio sciendi est in rebus, atqui ratio sciendi futura conditionata foret in rebus; nam v. g. ratio sciendi determinationem creatam humanae voluntatis non est alia, quam ipsa determinatio humanae voluntatis, ut conditionatè futura: (neque enim quàm talis contineri potest in divina essentia, priusquam ista sit per voluntatis suae decretum determinata) adeoque scientia media certitudinem & mensuram suae veritatis acciperet ab ipsa re creata, nempe determinatione humanae voluntatis, quae est ipsissima sententia Fausti Rhegiensis D. Augustino adversantis, & cum aliis semipelagianis l. 2. c. 2. dicentis: *magis de origine voluntatis humane genus praescientia derivari, & hanc DEI praescientiam de materia humanorum cordium sumere exordium, &c.*

Tertiò. Hec scientia media tollit efficaciam gratiae, qualis nobis per scripturas, Concilia, PP. commendatur, quia haec non in firmitatem divinam voluntatis, sed imbecillitatem humanae voluntatis semetipsam in his & his circumstantiis determinantis refunditur: tollitur quoque infallibilitas divinarum promissionum, utpote quae finaliter inhierebatur praesente determinationi humanae voluntatis, potius quam divinam, prout ex autoritate D. August. mox referenda patebit: discretio quoque unius ab altero in negotio salutis aeternae non in efficaciam gratiae divinae, sed humani consensus conditionatè futuri primordiallyter reduceretur, de quo alibi plura.

Dices: Ita se habet providentia DEI respectu rerum creaturarum, sicut scientia artificis, & gubernatoris Reipubl. sed iste non prudenter aggrederetur aliquid opus, nisi prius per scientiam conditionatam exploraret, quem effectum ista, vel illa media sint habitura sub his & his conditionibus in ordine ad finem intentum: ergo etiam DEUS tanquam perfectus rerum omnium provisor prius per scientiam mediam explorat, quemnam effectum quodlibet medium sit habiturum, priusquam ad illud efficaciter decernendum progrediatur.

Resp. neg. min. Nam ad prudentem electionem & determinationem mediorum sufficit per absolutam scientiam praenoscere rerum agendarum naturas, inclinationes, possibiles combinationes, subordinationes, distinctiones, &c. quod DEUS per scientiam simplicis intelligentiae sufficienter obtinet: scientia verò media, cum non ex se,

sed ex eventu omnia disceret, cæco modo & ignorantiam voluntatem DEI dirigeret. Alia argumenta ab autoritate vel libertate petita in sequentibus occurrunt. Nunc utrum hæc scientia sit S. Scr. SS. PP. D. Th. & rationi conformis videamus.

ARTICULUS II.

An scientia media sit conformis S. scriptura?

SUMMARI A.

1. *Negativa probatur à multiplici doctrina S. Script.*
2. *Et ex scientia futurorum contingentium sub conditione disparata.*
3. *Conditionales propositiones non patiuntur se explicari per concomitantiam.*
4. *Achilles Adversariorum de Corozaitis.*
5. *Refellitur.*
6. *Ad mentem Apostoli & D. Augustini.*
7. *Exponitur locus e libro sapientia.*

§. I.

Negativa Statuitur.

- I. **CONCLUSIO.** *Scientia media non bene coheret cum Sacra scriptura.*

Probatur primò. S. Scriptura affirmat absolutissimum DEI in nostras liberas voluntates & actiones dominium; supremam in efficiendo & prædefinendo, quicquid vult independentiam & libertatem; universalem ejus in omnia providentiam; prædestinationem certam non tantum certitudine scientiæ, sed etiam causalitatis; intrinsicam gratiæ virtutem & efficaciam: sed hæc omnia per principia scientiæ mediæ imminuuntur: ergo scientia media non est conformis doctrinæ S. script. Majorem æquè ac minorem partim ostendimus; partim in decursu & ubi de decretis efficacibus agemus, videbimus.

2. Probatur secundò. Juxta principia scientiæ mediæ non esset medium certò cognoscendi futura contingentia sub conditione disparata: sed hoc repugnat S. script. in qua habemus DEUM futura sub conditione disparata enuntiasse, adeoque certò cognovisse. veluti 4. Reg. 13. *si terram percussisses usque ad consummationem.* Sequela probatur: ut hæc futura contingentia certò cognoscerentur, deberet certò cognosci illorum connexio cum conditione disparata: atqui hæc certò cognosci nequit, nisi ex determinatione divinæ voluntatis, cui tamen scientia media secundum Adversarios præsupponitur: ergo etiam juxta principia scientiæ mediæ hæc futura certò cognosci non possunt. Minor prob. hæc conditio eo ipso, quòd sit disparata, ex se nullam habet connexionem cum futuro: ergo illam tantum debet accipere à causa extrinseca, nempe DEO: sed DEUS non nisi per liberam suam determinationem est causa ad extra, ergo.

3. Respondebis cum Amico per particulam si posse denotari solam concomitantiam, non autem illativam connexionem: & hanc cognosci à DEO. Verum hæc responsio efficaciter refutatur tum ab illustrissimo Reding l. cit. n. 8. tum à Godoyo citato n. 61. Nam primò, quòd duo simul existant,

non sequitur, quòd unum existat dependenter ab alio, ut si dicam: Petrus & Paulus current, non sequitur, quòd Paulus currat sub conditione Petri currentis; atqui conditionalis propositio importat dependentiam futuri à conditione. Secundò, sensus copulativus facit sensum absolutum, unde si hæc propositio, *si Joas quinquies terram percussisset, percussit Syriam usque ad consummationem,* tantum significaret concomitantiam, tunc foret iste sensus copulativus & absolutus: *Joas quinquies percussit terram, & percussit Syriam, &c.* in quo sensu constat propositionem esse falsam, cum neutrum eventurum fuerit, ergo neque sub hoc sensu futura sub conditione disparata essent certò cognoscibilia.

§. II.

Respondetur ad objectiones.

Obijciunt illud Matth. 11. *Ve tibi Corozaim, & ve tibi Bethsaida, quia si in Tyro & Sidone facta fuissent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere penitentiam egissent.* Videt ergo DEUS futuram conversionem Tyriorum sub conditione, si hæc signa apud illos faceret, quæ fecit apud Corozaitas: atqui non vidit hanc futuram penitentiam conditionatam in decreto prædestinativo: aliàs inanis fuisset exprobratio & reprehensio Judæorum, siquidem prona fuisset ipsorum responsio: si nos Tyriis pares fecissemus in præordinando & prædestinando ad penitentiam, etiam nos fuissemus acturi penitentiam: cur igitur nos non similiter præordinasti, ac prædestinasti? ergo videt DEUS futura conditionata in ipsa objectiva veritate futurorum per scientiam mediæ.

Ad hunc Achillem defensorum scientiæ mediæ paucis respondeo negando subsumptum, ejusque probationem. Juxta enim fuit reprehensio Judæorum, eò quòd in auxiliis sufficientibus, vi quorum potuissent converti & agere penitentiam, pares fuerint cum Sydoniis, & cum potuissent penitere, propriæ voluntatis malitiâ penitere noluerunt.

Nec refert, quòd Judæi & Sidonii fuerint im- pares in decreto præordinante & prædefiniente: hanc ipsam quippe inæqualitatem, quam modò obijciunt Adversarii, jam Apostolus sibi objecerat Rom. 9. cum enim dixisset: *Cujus vult, DEUS miseretur, & quem vult, indurat,* statim subiungens sibi obijcit: *dicos itaque tibi, quid adhuc quaritur? (hoc est interprete Corn. à Lap. cur DEUS adhuc conqueritur, & succenset impiis, cum ipse non dederit illam efficacem misericordiam, cujus voluntati nemo resistit) & nequaquam recurrit ad refugium scientiæ mediæ, sed ad*

independentissimam DEI voluntatem, ejusque iudiciorum inerutabilitatem, sic enim inquit: *Q homo, tu quis es, qui respondeas DEO, Numquid dicit figmentum ei, qui se fixit, quid me fecisti sic? An non habet potestatem figulus lutu, ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem; aliud vero in contumeliam?*

Similiter D. August. ad hanc ipsam objectionem à Pelagianis factam nequaquam recurrit ad prævisionem scientiæ mediæ; sed partim ad divinæ voluntatis dominium, partim ad propria voluntatis defectum, prout mox pluribus referemus. Unde merito istius scientiæ defensoribus occurrunt illud D. Bernardi ep. 190. *quid ergo tu, quid melius offers, quid subtilius invenis, quid secretius tibi revelatum jactas, quod tor præterierit sanctus, effugerit sapientes?* Iphis quoque Adversariis solvendum restat argumentum, cum in ipsorum sententia Tyrri non fuissent acturi pœnitentiam, nisi majorem gratiam, quam Judæi acceperunt, majorem saltem in esse gratiæ & beneficii, positio quoque in istis & istis circumstantiis, in quibus Tyrri fuissent consenturi, Judæi non consenturi, non fuerit in potestate Judæorum.

7. Obijciunt secundo illud sap. 4. *Raptus est,*

ne malitia mutaret intellectum ejus, &c. placita enim erat DEO anima illius, propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum. Ubi Sapiens causam exponens, cur DEUS celeriori fato justum ex hac vita abriperet; non recurrit ad decretum conditionatum prædefinitivum; sic enim non potuisset dicere; *placita erat DEO anima illius*, quo pacto enim placita, quæ prædefinita ad lapsum sub talis tentationis & occasionis conditione? sed recurrit ad scientiam conditionatam, in qua DEUS prævidit & præcivit justum lapsum, si diutius viveret.

Resp. Sapientem recurrere in hoc dicto ad ordinem prædestinationis Divinæ: illa enim anima est maxime DEO placita, quæ est prædestinata & electa ad gloriam: quæ electione præsuppositâ DEUS ordinat beneficia, per quæ electus ad finem gloriæ efficaciter perducatur: inter quæ potissimum est donum perseverantiæ, seu mors in statu gratiæ, priusquam anima tentationi succumbens labatur in peccatum mortale; quem lapsum DEUS prævidere potuit conditionatè futurum non in vi decreti positivi (ut malè supponit objectio) sed permissivi juxta superius dicta.

ARTICULUS III.

An scientia mediæ sit conformis SS. PP. præsertim Augustino.

S U M M A R I A.

1. Quanta sit in præfati authoritas S. Augustini?
2. Scientia mediæ est aliena à doctrina S. Augustini ex confessione Adversariorum.
3. Quia fuit D. Augustino propostæ,
4. Et ab ipso rejecta.
5. Contra primam responsionem Adversariorum ostenditur scientiam mediæ à S. P. rejectam non tantum quoad abusum, sed etiam quoad substantiam.
6. Contra secundam responsionem Adversariorum ostenditur D. Augustinum etiam intellexisse futuram conditionatam.
7. Scientia mediæ pugnat cum Augustiniana efficacia gratiæ.
8. Dissentit in prima ratione discretionis.
9. Item in certitudine prædestinationis.
10. In supremo DEI dominio supra nostras voluntates.
11. In inimpedibilitate Divinæ voluntatis.
12. In explicatione futuritionis.
13. In concordia liberi arbitrii cum prædestinatione.
14. In intrinseca efficacia decretorum.
15. In modo solvendi argumenta semiPelagianorum.
16. Exponitur, qualem congruitatem intelligat S. Augustinus in l. de bono persever.
17. Et in l. ad Simplicianum.
18. Exponitur, quomodo per S. Augustinum possit esse præscientia sine prædestinatione.
19. Exponitur locus de Civit. ubi S. P. in æqualiter tentatis differentiam consensus adscribit voluntati creatæ.

§. I.

Negativa statuitur.

Notandum. Cùm scientiæ mediæ doctrina ad liberum arbitrium cum efficaci gratiæ conciliandum potissimum sit instituta, maximam in hac materia & summè venerandam esse D. Augustini authoritatem, utpote de quo apud Bellarminum l. 2. de grat. & lib. arb. c. 11. adductis encomiis summi Pontifices testantur, illum sequi fidem Ecclesiæ Catholicæ, qui sequitur doctrinam istius Magistri gratiæ: Idcirco, cùm scientia mediæ primò in scholis doceri capta & auctore Molina in li. de concord. grat. typis edita fuisset, multæque coram Clemente VIII. de super disputationes habitæ, ille ipse summus Pont. tandem decrevit, ut deinceps tota de hac re disputatio ad normam doctrinæ S. Augustini de gratiæ esset adstricta, & tum ex ipso, tum ex angelico Doctore deduceretur: cujus decreti etiam sequentes causas expressit. Prima, est quia duce Augustino Ecclesiæ post 20. annorum pugnam Pelagianos vicit. Secunda, quòd idem S. D. nihil videatur prætermisisse eorum, quæ ad præsentem controversiam discutiendas pertinent. Tertia, quia Pontifices prædecessores doctrinæ S. Augustini de gratiæ semper acres fuerunt assertores, ac vindices.

CONCLUSIO. *Scientia mediæ repugnat doctrinæ S. Augustini & consequenter ejus Discipulorum Prosperi, Hilarii, Fulgentii, insuper & SS. Cypriani & Ambrosii, ex quibus D. Augustinus suam doctrinam confirmat.*

Pro-

Probatum primò ex ipsorum Adversariorum confessione. Nam hujus sententia institutor, vel potius restitutor Molina in concord. ad q. 23. a. 4. & 6. in Domino gloriatur, quòd hæc ratio conciliandi libertatem cum divina prædestinatione a nemine, quem videtur, hujusque tradita fuerit. Et Herice 1. p. disp. 7. c. 10. dicit, hanc scientiam mediam *latuisse Scholasticos*. Valq. 1. p. q. 14. disp. 67. c. 4. fatetur, quòd antiqui Scholastici, qui hæc tenent scripterunt, tantum meminere simplicis intelligentiæ & visionis. Imò audeat præcatus Molina loco cit. a. 5. dicere: *quæ si data* (hoc est illa, quæ ipse docet, de concordia prædestinationis & gratiæ beneficio scientia media obtinenda) *explanataque semper fuissent, forte nec Pelagiana hæresis fuisset exorta, nec ex Augustini opinione, concertationibusque cum Pelagianis tot fuissent turbati, ad Pelagianosque defecissent: ergo ex confessione Adversariorum doctrina scientia mediæ omnibus retrò Scholasticis & PP. est ignorata, imò contraria D. Augustino, quippe longè aliâ & meliori viâ humanæ consulens libertati, quam proinde inter hæterna Ludovici Molinæ commenta deputat Mariana l. 4. de Regim. loc. c. 4.*

3. Probatum secundò. Scientia media ex mente semiPelagianorum fuit D. Augustino à SS. Prospero & Hilario proposita, & ab ipso rejecta: ergo scientia media est contraria doctrinæ S. P. Augustini. Antec. quoad primam partem ostenditur ex epistolis SS. Prosperi & Hilarii, quæ habentur in to. 7. op. D. Aug. ante l. de prædest. SS. ubi D. Prosper mentem Massiliensium semiPelagianorum sic exponit: *pene omnium par inveniebatur, unaque sententia, quæ propositum & prædestinationem DEI* (hoc est decretum divinæ voluntatis) *secundum præscientiam reciperent, & ut ob hoc DEUS alios vasa honoris, alios contumelia fecerit, quia finem uniuscujusque præviderit, & sub ipso gratia adjutorio, in qua futurus esset voluntate & actione, præciverit.*

Igitur admittebant semiPelagiani primò præscientiam præsupponi divino decreto, nempe proposito & prædestinationi, & propositum esse subnixum præscientiæ. Sic apud D. Aug. d. prædest. SS. c. 18. loquitur ipse Pelagius: *Præcisebat ergo, qui futuri essent sancti & immaculati per liberae voluntatis arbitrium, & ideo ante mundi constitutionem in ipsa sua præscientia, quæ tales esse futuros præcivit, elegit.* Et Faustus Rhegiensis semiPelagianorum ante signanus l. 2. de grat. & lib. arb. c. 3. nisi, inquit, *præscientia exploraverit, prædestinationis nihil decernit.*

Secundò prædestinationis certitudinem & efficaciam non in ipsum prædestinationis decretum, sed in præscientiam conditionatorum refundebant. Dicebant enim apud eundem D. Prosp. loco cit. *Omnem industriam removeri, tollique virtutes, si DEI constitutio* (hoc est decretum) *humanas præveniat voluntates, imò sub hoc prædestinationis nomine fatalem induci necessitatem.*

Cumque interrogarentur, cur DEUS aliquas nationes ante prædestinationem Evangelii in tenebris infidelitatis perire permiserit? respondebant, quòd sint ad unamquamque gentem ita ordi-

nata tempora, ac ministeria magistrorum, in exterrata erat bonarum credulitas voluntatum.

Tertiò in hac præscientia conditionatorum fundabant concordiam cum decreto divinæ prædestinationis, ut patet ex primùm adducto textu, quo ex decreto antecedente prævisionem futurorum operum fatalem necessitatem induci existimant. Unde motiva ipsorum erant primò, ut conlulerent humanæ libertati, secundò ut locus ellet malorum correctioni: *si enim, inquietant, in epistola D. Hilarii ad Aug. sic prædestinati sunt ad utramque partem, ut de aliis ad alios nullus possit accedere, quò pertinet tanta extrinsecus correctionis instantia?* Et ipse D. August. de bono. persev. c. 15. SemiPelagianorum verba reterens; atque inquit, *neminem posse correctionis stimulis exortari, si ita se habet de prædestinatione definita scientia DEI, ut alii ex vobis de infidelitate accepta obedire, di voluntate veneritis ad fidem.* Ac tertio ut refert Prosper ad capitula object. Vincentianorum ob. 5. quòd admisso hujusmodi decreto peccatorum nostrorum author sit DEUS, cò quòd malam voluntatem faciat hominum.

Atqui hæc est ipsissima scientia mediæ, ejusque motiva & argumenta, quibus eandem RR. propugnant: patet ergo, quòd eadem à Pelagianis & semiPelagianis tradita, ac D. Augustino ad retolvendum fuerit proposita, prout etiam constat ex terminis, quibus D. Prosper hanc questionem D. Augustino proponit? *an in his, qui aliquid boni acturi sunt, per præscientiam possit stare propositum; an verò uniformiter præscientia sit subnixæ propositio?*

Secunda pars antecedentis asserens, hanc sententiam fuisse rejectam, & ut S. D. loquitur in 3. p. q. 1. a. 5. ad 2. reprobata à D. Aug. in l. d. prædest. SS. & de bono persev. quibus ex instituto respondit ad hæc propositiones, probatur: Nam primò in l. d. prædest. SS. c. 10. ad prædictam D. Prosperi interrogationem respondet, *prædestinationem quippe DEVS ea præcivit, quæ fuerat ipse facturus, hoc est, prædestinationem esse rationem præciviendi, quæ DEUS non tantum fecit, sed etiam fuerat facturus, quo modo comprehenduntur futura non tantum absoluta, sed etiam conditionata.* Et ibidem loquens de promissione Abraham facta: *quando, inquit, præcivit DEVS Abraham fidem gentium, non de nostra voluntatis potestate, sed de sua prædestinatione promisit: promisit enim quòd ipse facturus fuerat, non quòd homines. Non autem sic creditur Abraham, sed creditur dans gloriam DEO, quoniam qui promisit potens est & facere, ac per hoc facta non alicui, sed sua.* Econtra asserentes scientiæ mediæ dicunt, DEUM ideo posse prædicere & promittere, quoniam sint convertendi, quia præcivit, quoniam sint obtemperaturi gratiæ indifferenter plurius oblata, D. verò Aug. dicit ideo posse promittere, quia potens est illos facere, non de nostra voluntate præcivisse, sed de sua prædestinatione.

Secundò, ibid. c. 17. exponens illa verba Jo. 15. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, quòd ait Apostolus, inquit, elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, si propterea dicendum est, quia præcivit eos credituros, non quia facturus fuerat ipse*

volentes, contrariam præscientiam loquitur. Filius dicitur: non vos me elegistis, sed ego legi vos: electi sunt inique ante mundi constitutionem eâ prædestinatione, in qua (NB. non ante illam) sua futura facta præcivit. Et subiungit c. 18. Ideo quippe ratiocinamus futuri, quia elegit ipse, prædestinans, ut tales per gratiam eius essemus.

Tertio, in l. de bono persev. habet hanc propositionem & consequentiam eâ diametro contrariam scientiæ mediæ: si DEVS bona opera præcivit, profecto prædestinavit; qua verò non prædestinavit bona, non præcivit.

§. II.

Duabus responsionibus Adversariorum occurritur.

Respondent Adversarii primò, quòd D. Augustinus tantum reprobaverit præscientiam conditionatam quoad abutim Semipelagianorum, in quantum dicebant, liberâ voluntatis consentum conditionatè præcivum esse quoddam initium, & quasi meritorium motivum dandi gratiam & prædestinationem.

Contra enim est, quòd S. Pater etiam substantiam scientiæ mediæ impugnat, dum primò in præallegatis locis absolutè negat, posse bona opera præciviri, nisi sint prædestinata, eaque in ipsa prædestinatione præciviri.

Secundò, dum de prædest. SS. c. 18. negat ideo aliquid præciviri, quia sit futurum, sed esse futurum, quia DEUS prædestinavit. DEVS, inquit, præcivit aliquid, non quia illud futurum est; sed ideo boni operi futuri sunt, quia DEVS elegit prædestinans, ut tales sint per opera, & per eius gratiam. Item in 13. de Trin. *Prævidetur creaturas non, quia sunt, ideo novit DEVS, sed ideo sunt, quia novit*, ubi explicitè affirmat scientiam DEI esse causam rei futuræ, quod non potest esse scientiæ mediæ, per quam DEUS cognosceret futura conditionata, quia sunt futura ex se & vi suæ objectivæ & determinatæ veritatis.

Tertio, quia disputans contra Pelagianos affirmantes, aliquos parvulos ideo non pervenire ad gratiam baptismi, quòd DEUS illos puniat propter præviam ipsorum peccata futura sub conditione longioris vitæ ante omne decretum, impugnat ipsam futuritionem, & negat illam dari. nam l. 2. contra ep. Pelagian. c. 7. *quomodo enim, inquit, præcivit ea futura, quæ ipsi in infantia morituris (quia præscientia eius falli non potest) præcivit potius non futura? Similiter c. 14. explicans illa verba: raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius, &c. hoc, inquit, dictum secundum pericula huius vitæ, non secundum præscientiam DEI (quæ scilicet sit in DEO ante decretum, prout volebant Semipelagiani) quâ hoc præcivit, quòd futurum erat, non quòd futurum non erat. Imò S. Pater omnis futuritionis causam ponit voluntatem DEI, & tunc hæc nihil futurum agnoscit. Non enim futurum est aliquid, nisi quòd voluntas DEI habet, ut futurum sit, inquit l. c. contra Faustum. Et t. 68. in Jo. explicans illud: fecit, quæ futura sunt. ita loquitur: non enim ait, facturus est, quæ futura sunt, sed fecit, quæ futura sunt. Ergo & fecit ea, & facturus est ea. Nam neque facta sunt, si ipse non fecit, neque futura sunt, si ipse non fecerit. Fecit ergo ea prædestinando, facturus est operando.*

R. P. Mezger. Theol. Schol. Tom. 1.

Quartò, querelas Semipelagianorum, quas nunc etiam RR. objiciunt, quòd si aliud habeat prædestinantis electio, cassâ sit amittentis intentio. Removeri itaque omnem industriam, tollique virtutes, si DEI constitutio humanas præveniat voluntates, & sub hoc prædestinationis nomine fatalem quandam induci necessitatem. S. P. debuisset solvere per scientiam mediæ, si illam probâset. At ille non sic, sed petens in efficaci decreti propugnacione, si DEVS, inquit, bona non prædestinavit, non præcivit: seque munit duplici autoritate Cypriani & Ambrosii. de bono persev. c. 18. & 19. quorū ille dicit: *In nullo gloriandum, quando nostrum nihil sit. Iste verò, non esse in parte nostra (hoc est independentè & præsuppositivè ad causam primam) cor nostrum & cogitationes nostras. Cūque rursus S. Patri objiceretur, quòd priores Doctores propositum ac prædestinationem DEI secundum præscientiam receperint, respondet: Verbi DEI tractatores nomine præscientiæ ipsam prædestinationem intellexisse.*

Respondent secundò, D. Augustinum negâsse solùm præscientiam futurorum absolutorum ante decretum & voluntatè DEI. Sed contra est primò, quòd S. P. à D. Prospero in fine cit. epist. interrogatus generaliter de omni futurorum, imò & specialiter de conditionatorum præscientiâ (nempe an DEUS præcivir, si Christus citius veniret, gentes non æquè in ipsum esse credituras? An DEUS illos, qui rapti sunt, ne malitia mutaret intellectum ipsorum, ante decretum præviderit mala facturos, si diutius vitam producerent? an similiter præviderit illos parvulos sub conditione diuturnioris vitæ peccaturos, quos ad gratiam baptismi pervenire non concessit, &c.) an esset subnixâ proposito, seu decreto? nusquam aliter respondit, quàm quòd DEUS in sua prædestinatione futura præciviat, & si non prædestinet, non præciviat.

Contra est secundò, quòd universaliter neget futuritionem, quam non habet voluntas DEI, quod autem, inquit loco cit. contra Faust. *DEI voluntas non habet, fieri de quoquam omnino non posse.*

Contra est tertio, quòd in l. de bono persev. c. 9. illud Matt. 11. *si in Tyro & Sidone, &c.* (qui est Achilles RR.) exponens & causam inquirens, expressè negat, causam assignari posse solam præscientiam.

Contra est quartò, quòd omnis veritas propositionis conditionatæ reduci potest ad veritatem propositionis absolutæ, sicuti hæc conditionalis, si Petrus audierit hanc gentem, convertetur, reducit ad istam: Petrus audierit hanc gentem convertetur: unde si repugnat dari prævisionem futuri absoluti ante omne decretum, etiam repugnat prævisio futuri conditionati. Præterea ab eisdem causis in statu conditionato pendent futura conditionata, à quibus absoluta pendent in statu absoluto, uti patet exemplo voti, promissionis, &c. siquidem non minùs futura conditionata extrahuntur è statu puræ possibilitatis, quàm futura absoluta: ergo sicuti futura absoluta essentialiter pendent à determinatione divinæ voluntatis absolute tam ex parte subjecti, quàm objecti; sic conditionata pendent ab eadem determinatione ut conditionata ex parte objecti, de quo infra.

T

§. III. Plura

§. III.

Plura dogmata Augustiniana contraria scientiæ mediæ.

7. Tandem conclusio nostra probatur diversis dogmatibus D. Augustini scientiæ mediæ oppositis. Et primò Augustiniana efficacia gratiæ est ipsi intrinseca, per quam DEUS, *ut velimus, sine nobis operatur*, (prout suo loco dicitur) & per quam primitus *duritia cordis auferretur*: sed hanc efficaciam destruit scientiæ mediæ, quippe per quam gratiæ de se indifferens tantum sortitur efficaciam ex consensu voluntatis prævisio in scientiæ mediæ, ergo est contraria doctrinæ D. Augustini de gratiæ.
8. Unde secundò D. Augustinus primam rationem electionis & discretionis non tantum respectu gloriæ, sed cujuscunque operis boni ultimato refert in solam DEI voluntatem ex illo Apostoli Rom. 8. *Non est volentis, neque currentis, sed miserantis DEI*, ideòque ep. 107. ad Vital. illum, inquit, *nostris orationibus contradicere, qui dicit nos efficere, ut operatio DEI nihil possit in nobis*. Atqui in principiis scientiæ mediæ ultimata ratio discretionis est actualis libertas & consensus arbitrii: nam ante omne decretum in scientiæ mediæ sub conditione gratiæ in istis circumstantiis conferendæ videretur iste potius eidem gratiæ cooperaturus, quam alius in iisdem circumstantiis positus, idque ex propriæ voluntatis libera determinatione: adeoque libera creatæ voluntatis determinatio est ratio unum ab altero secerandi.
9. Unde tertio efficaciam & certitudinem divinæ prædestinationis electivæ ad gloriam Augustinus refert in omnipotentissimam eminentiam divinæ voluntatis, quia, inquit de corrept. & grat. c. 14. *DEO volenti salvam facere nullum hominis resistit arbitrium: sic enim velle & nolle in volentis & nolentis est potestate, ut divinam voluntatem non impediatur, nec superet potestatem*. Sed in principiis scientiæ mediæ certitudo & efficacia prædestinationis radicatur in ipso libero hominis consensu conditionatè prævisio; ejusque suppositio antecedit omnem divinæ voluntatis determinationem.
10. Quartò. Juxta eundem D. Augustinum l. primùm citato c. 14. *magis habet DEUS in potestate sua voluntates hominum, quam ipsi suas*. contrarium est in scientiæ mediæ, per quam nihil potest DEI voluntas efficaciter operari circa hominem, nisi in quantum prævidit ipsum sub tali adjutorio gratiæ & circumstantiis non operaturum, adeo ut non possit facere ullo suæ voluntatis decreto, ut in iisdem circumstantiis positus operetur: sicque prædestinans DEI voluntas potius ab ipsa voluntate humana, quam voluntas humana à DEI voluntate dependet: sicuti Prælati non haberet magis in sua potestate voluntatem subditi, quam ipse suam, si nihil efficaciter posset circa illum disponere, nisi prius explorato ipsius nutu, sive absoluto sive conditionato.
11. Quintò. In scientiæ mediæ potest creatus diffensus conditionatè prævisus impedire divinam voluntatem, ne possit efficaciter imperare consensum: sed hoc repugnat doctrinæ D. Augustini, qui Enchiridii c. 95. dicit, *voluntatem omnipotentis à voluntate hominis impediri non posse*, & c. 96.

inquit: *neque enim veraciter ob aliud vocatur omnipotens, nisi quia, quicquid vult, potest, nec voluntate ejuspiam creaturæ voluntatis omnipotentis impeditur effectus*.

Sextò. Juxta S. P. ratio omnis futurationis est voluntas DEI. *non enim futuram est aliquid, nisi quod voluntas DEI habet, ut futurum sit*, loquitur l. cit. contra Faustum: oppositum dicit scientiæ mediæ.

Septimò. D. Augustinus bene concordavit liberum arbitrium cum prædestinatione sine subditio scientiæ mediæ: ad quem tamen finem RR. hanc scientiam unicè judicant necessariam. Antec. quoad primam partem est certum, quia in hunc finem scripsit libros de prædestinatione & bono persev. ejusque sententiam secuta est Ecclesia, ut Hormisdas Papa testatur in epistola ad Possessorem, & Jo. Papa II. in epistola ad Albinum Senatorem. quo ad secundam partem est ipsius Molina in sua concordia præter loca infra citata obiectis: *Neque verò dubio, quin ab Augustino & ceteris PP. unanimi consensu approbata fuisset hæc doctrina de prædestinatione sententia, modòque conciliandi libertatem arbitrii cum divina gratia, si eis proposita fuisset*, & certò nec unum locum proterre possunt Adversarii, in quo D. Augustinus meminerit scientiæ mediæ, cum de liberi arbitrii concordia tractat.

Octavò. D. Augustinus approbat decreta DEI intrinsecè efficaciam ex DEI omnipotentia, & non ex præscientia suam efficaciam (prout Semipelagiani volebant) habentia: hæc evertit scientiæ mediæ.

Nonò. Argumenta, quæ nobis Adversarii obijciunt, sunt illa ipsa, quæ Semipelagiani in epistola D. Prosperi & alibi objiciebant D. Augustino, nempe de Tyriis & Sydoniis, de fatali jugo necessitatis, de frustaneis correptionibus, &c. neque habuissent Semipelagiani, quod ipsi objicerent, si hanc scientiam mediæ scætatis fuisset, ut prope libertati, quam ipsi lædi querebantur, undequeque favorabilem: ergo tantum abest, quòd doctrina scientiæ mediæ sit D. Augustini, ut mentis sit dicendum cum Ratione l. p. disp. 8. ne veltigium quidem scientiæ mediæ in doctrina D. Augustini, sed omnia potius contraria reperiri.

§. IV.

Objectiones Solvuntur.

Objic. primò. D. Augustinus de bono per. l. lever. c. 14. investigans, cur Tyrii creditissent, si apud ipsos eadem signa fuissent facta, que facta sunt apud Judæos, assignat conditionem ex parte eorum, qui credituri fuissent; nempe dispositionem proprii ingenii. *Ex quo, inquit, apparet, habere quosdam in ipso ingenio divinum naturaliter munus intelligentiæ, quo moveantur ad fidem, si congrua suis mentibus vel audiant verba, vel signa conspiciant*: ergo, infert Amicus, independenter à divino decreto, ex conditione ingenii & naturalis intelligentiæ prævisio fuit congruitas vocationis Tyriorum sub hypothetici signorum & miraculorum.

Responde

Respondeo primò. Si quid hoc Amici argumentum probaret, nimis probaret: nempe quòd in ipso naturali lumine ingenii & intelligentie esset initium vocationis & fidei, qui est error Pelagii, non tantum à D. Augustino impugnatus, sed ex ipsius doctrina & verbis ab Ecclesia damnatus.

Resp. secundò. Ex contextu patere, D. Augustinum ibidem non loqui de congruitate proxima, per quam gratia vocationis fiat efficax, qualem in sua scientia media fingunt Adversarii, sed de congruitate remota, per quam externa vocatio per signa & miracula, (de quibus ibi sermo) propter ingenii & naturalis acuminis perspicacitatem in uno facilius generat prudentiale iudicium credibilitatis, quam in alio, ipsam verò fidei dationem, seu internam vocationem, quæ est gratia efficax, nullatenus reduci vel in ingenii vel voluntatis attemperationem: *vocatio*, inquit, l. 1. ad Simpli. q. 2. *ista est effectrix bonæ voluntatis, ut omnis eam vocatus sequatur. Non precedit bonæ voluntatis (quæ tamen præcederet in scientia media) vocationem, sed vocatio bonam voluntatem, propterea vocanti DEO rectè tribuitur, quòd bene volumus, nobis verò tribui non potest, quòd vocamur.*

17. Obijc. secundò. Ex citato loco ad Simpli. ubi dicit: *cujus DEVS miseretur, sic enim vocat, quomodo sit ei congruere, ut vocantem non respiciat.* Item: *quomodo multi uno modo vocati sunt; tamen quia non omnes uno modo affecti sunt, illi solùm sequuntur vocationem, qui ei capienda repertantur idonei.* Ergo agnoscit D. August. ante efficacem DEI vocationem præcedere scientiam, per quam DEUS cognoscit, sub conditione talis vocationis pluribus equaliter præstandæ, ab hoc potius quam ab alio vocationem non esse respiciendam, quæ proinde scientiâ suppositâ, si DEUS decernat dare talem vocationem congruam & ex præscito consensu efficacem, DEUS misereri dicitur.

Resp. nihil ibidem à S. Patre dici de aliqua scientia vel futuritione consensu omni decreto præsupposita, sed loqui præcipuè de vocatione externa per prædicationem, miracula, pœnas, flagella, quorum metu, vel inflictione multos DEUS excitat ad correctionem: quæ non est ipsa gratia efficax immediatè conjuncta cum operatione, fide, penitentia, &c. gratiam verò efficacem, quam vix ullibi appellat congruam, ipsamet eodem loco in verbis primùm citatis appellat effectricem bonæ voluntatis, nec proinde in voluntatis consensu per scientiam mediam prævisò fundatam. *Cam enim*, inquit ibidem, *nos ea delectamur, quibus proficiamus ad DEVM; inspiratur*

hoc, & præbetur gratiâ DEI, non nutu nostro, quia ut sit nutus, ille tribuit, ille largitur. Unde tamen gratiam & vocationem internam intelligeret & vocaret congruam, non tamen dicere congruam propter attemperationem ipsius ad consensum futurum conditionatè prævolum, sed potius congruam & aptam congruitate & aptitudine causata per ipsam gratiam, quatenus nempe *DEVS pacis* (ut loquitur Apostolus Heb. 13.) *apert nos in omni bono. & ipsa gratia hoc omni genere medendi atque auxiliandi agit, ut in eo, quem vocat, primam sibi recipere & famulam donorum suorum præparet voluntatem*, inquit D. Prop. de vocat. gent. l. 1. c. 27.

Obijc. tertio. ex c. 10. de prædest. SS. ubi dicit 18. D. Augustinus prædestinationem sine præscientia esse non posse; bene autem præscientiam sine prædestinatione, hæc autem præscientia, inquit, non esset alia, quam conditionata & media. ergo D. Augustinus scientiam mediam agnoscit. Respondeo, ibidem D. August. prædestinationem accipere pro decreto positivo: nempe præscientia peccatorum, de quibus loquitur: *prescire autem*, inquit, *potens est, etiam quæ ipse non facit; sicut quæcumque peccata.* Tantum verò abest, S. Patrem ibidem loqui de præscientia conditionata & omni decreto præsupposita, ut in illo ipso textu manifestè eandem destruat, verbis pridem adductis: *prædestinatione quippe DEVS ea præscit, quæ fuerat ipse facturus.*

Obijc. quarto. ex l. 2. d. Civit. c. 6. ubi causam inquit, cur è duobus aequaliter affectis, & equaliter ex corpore pulchritudinis aspectu tentatis unus consentiat, alter in voluntate pudica stabilis perseveret? Respondet aliam causam non apparere, quam quòd alter à castitate voluerit deficere, alter noluerit: ergo, inquit Ananias, secundum D. August. gratia ex aliqua parte efficaciam accipit à voluntatis creatæ consensu.

Resp. negando consequentiam; quia ibidem propositum S. Patris est, ostendere, quòd proxima causa malitiæ & peccati sit voluntas, non ut natura est (prout contendebant hæretici) sed ut est defectuosa, & ut est ex nihilo. Unde subdit: *Invenit voluntatem malam non ex eo incipere, quia natura est, sed ex eo, quòd de nihilo natura facta est.* In illo autem, qui perseverat, jam non voluntatem prævisam, sed efficaciam gratiæ & divini electionis pro ultimata ratione discretionis agnoscit: quia nimirum *aliis preparatur, aliis non preparatur voluntas à Domino, quamvis illi, quia voluerunt, crediderunt; & illi, quia noluerunt, non crediderunt.* inquit de prædest. SS. c. 1.

ARTICULUS IV.

An scientia media conveniat cum doctrina D. Thomæ?

SUMMARI A.

1. Conglobata sententia Angelici Doct. quibus scientia media contradicit.
2. Quo sensu S. D. admittat usum gratiæ præscitum movere ad conferendam gratiam.
3. Quomodo apud S. D. prædeterminatio præsupponat præscientiam futurorum?
4. Quomodo præscientia excedat prædestinationem etiam in bonis?
5. Nulla utilitas scientiæ mediæ.
6. An scientia conditionatorum pertineat ad scientiam visionis.

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I.

T 2

S. I. Ne-

§. I.*Negativa ſtatuitur.*

1. CONCLUSIO. *Scientia media pugnat cum Angelica doctrina D. Thome.*

Conſtat primò, quia ut teſtatur Clemens VIII. S. Thomas D. Auguſtini doctrinam fideliffimè tenuit: eoque ex capite rectè dicitur Auguſtinus compendiatuſ: ergo non magis conſonat ſcientia media cum D. Thomæ, quàm cum D. Auguſtini doctrina.

Secundò, quia juxta doctrinam ejuſdem S. D. hæcenus traditam & deinceps tradendam nulla datur veritas obſectiva futurorum contingentium ante decretum DEI, nec eſt aliquid futurum, niſi quatenus eſt determinatum in cauſa.

Tertiò, DEUS alia à ſe non aliter cognoviſcit, quàm in ſua eſſentia tanquam cauſa & medio cognito.

Quartò, Non ſemper fuit verum aliquid eſſe futurum, niſi quatenus in cauſa ſempiterna fuit, ut eſſent futura.

Quintò, Ex duobus contradicitoriis de futuro contingenti neutra eſt determinatè vera ante determinationem cauſæ.

Sextò, Cognitio divina non accipit menſuram & certitudinem à rebus, neque res ideo DEUS novit, quia ſunt futura; ſed ideo ſunt futura, quia DEUS novit.

Septimò, Ideæ divinæ non repræſentant futura, niſi ut determinatæ per divinæ voluntatis propoſitum, ex quo ſunt proximè præctica. q. 3. d. Verit. a. 6.

Octavò, Prædeſtinatio non tantum habet certitudinem præſcientiæ, ſed etiam cauſalitatis & ordinis mediatorum. q. 6. d. verit. a. 3.

Nonò, Dantur decreta ab intrinſeco efficaciæ, prædeſinitiva & prædeterminativa: ſicut & gratia intrinſecè efficaciæ.

Decimò, Neque inimpedibilitas divinæ voluntatis noſtras voluntates antecedentis cauſat neceſſitatem antecedentem, aut noſtræ officiit libertati. inf. q. 19. a. 8.

Imò undecimò, Contingentia & libertas noſtri arbitrii radicatur in infinita efficaciæ ejuſdem divinæ voluntatis, quippe ex ſe profundentis non tantum totum ens, ſed etiam omnes modos entis. ibid.

Ideoque duodecimò, Concordia libertatis cum efficaci voluntate DEI ex eadem efficaciæ divinæ voluntatis peti debet.

Decimò tertiò, Scientia DEI adæquatè dividitur in ſcientiam ſimplicis intelligentiæ & viſionis. q. 14. a. 9. q. 2. d. verit. a. 4. quæ omnia principiis ſcientiæ mediæ è diametro ſunt oppoſita.

§. II.*Solvuntur obſectiones.*

1. Obſic. primò, ex q. 23. inf. a. 5. ad 1. *uſus gratiæ præſcitus* (inquit S. D.) *non eſt ratio collationis gratiæ, niſi ſecundum rationem cauſæ finaliſ.* ergo admittitur à S. D. uſus gratiæ conditionaliter præſcitus & movens ad decernendam ipſam gratiam.

Reſp. Eodem loco expreſſè ſcientiam mediæ excluſi, cum S. D. in c. affirmat, totum, quod eſt ex gratia & libero arbitrio, eſſe prædeſtinationis effectum, & procedere ex divina voluntate, ſicut ex primo principio movente. Unde dicit. antec. ad mentem S. D. ratio finaliſ collationis gratiæ eſt uſus gratiæ præſcitus, præſcientiæ fundatæ in decreto intentivo ipſius uſus gratiæ, concedo, illi præſuppoſitæ, nego antecedens & conſequentiam. Nam ut ex dicendis patebit, primò DEUS intendit gloriam, & ex hoc efficaciæ mediæ, nempe merita, quæ ipſa ſunt bonus uſus gratiæ, & ex hoc vult dare principium merendi, quod eſt gratia.

Obſic. ſecundò ex 3. p. q. 1. a. 3. ad 4. ubi dicit S. D. *dicendum, quòd prædeſtinatio præſupponat præſcientiam futurorum*, ſed hæc eſt ſcientia mediæ. ergo. Reſp. negando ſubſumptum: nam ibi agit S. D. de præſcientia peccati Adami præſuppoſita ad decretum prædeſtinationis Chriſti, quæ erat præſcientia abſoluta pertinens ad ſcientiam viſionis. Senſus ergo eſt: quòd prædeſtinatio ſtrictè accepta, prout ſignificat decretum executivum unius effectûs, poſſit ſupponere præſcientiam abſolutam alterius effectûs prædeſtinationis, ſiquidem effectus prædeſtinationis ad ſe invicem ordinantur. Sicut e. g. DEUS executive prædeſtinans ſalutem, præſcit alicujus hominis orationes, per quas ipſius ſalus erit imploranda. inquit ibidem S. D.

Obſic. tertiò ex q. 12. de verit. a. 10. *præſcientia excedit prædeſtinationem non ſolum in malis, ſed etiam in bonis*, ergo aliqua bona præſciantur, quæ non prædeſtinantur: ſed hoc aliter non fit, niſi per ſcientiam mediæ. Reſp. hoc ipſo, quòd S. D. ibidem addat, *ſi prædeſtinatio ſtrictè accipitur*, ſatis indicare, quòd præſcientia non excedat prædeſtinationem latè acceptam. Nam prædeſtinatio largè accepta eſt quocumque decretum DEI, ſive poſitivum, ſive permiſſivum, & ſic præſcientia non excedit prædeſtinationem: prædeſtinatio verò ſtrictè accepta vel eſt propriæ electorum, vel eſt illorum, quæ ſunt ſolâ DEI virtute, ut conceptio Chriſti, reſuſcitatio Lazari, &c. & ſic plura præſciantur, quàm prædeſtinantur, non per ſcientiam mediæ, ſed per ſcientiam viſionis.

§. III.*Corollarium.*

Inſero ex dictis, nullam eſſe neceſſitatem vel utilitatem ſcientiæ mediæ pro expediendo negotio prædeſtinationis & providentiæ Divinæ. Ad quid enim ea deſerviret? Ideo fortè, ut per illam præviè DEUS exploraret, quid in hoc illorum ordine, hæc vel illâ gubernandi ratione ſecurum eſſet, priuſquam fixum quid, ratione que (ait Vecken diſp. 19. c. 6.) *quòd mutare nequeat, decernat in alterutram partem?* Atqui vel cæca foret hæc exploratrix ſcientia, ſi in futurorum contingentium indigeſta multitudine obſervaret, quæ nullam ſuæ connexionis certitudinem habere poſſunt, ac proinde cæcum ducem ſequerentur conſequenti ad vagam hanc ſcientiam vagam gubernatio: vel certè ejuſmodi futura intrinſecam haberent & neceſſariam connexionem cum conditione, nec ipſa certitudinem ſuæ futuri-
nis

nis à DEO, sed Divina scientia suam certitudinem ab ipsis accipere. Quorum illud naturæ contingentium; illud perfectioni Divinae scientiæ respicitur ex sepe dictis. Unde per hanc scientiam non obtineret DEUS (quod sibi persuadet cit. Vecken.) ut nihil disceret ex eventu; sed vice versa omnia disceret ex eventu, non quidem posito, sed ponendo: cum nisi eventus isti conditionati ex se determinatam haberent veritatem suæ futuri- tionis, nullam de iis iudicium certum formari à DEO posset.

An secundò ideo fortè scientia foret utilis, ut per ipsam constaret, quo modo DEUS absque libe- ri arbitrii præiudicio (cujus libertatem postis prædeterminationibus periclitari existimant) aliis det gratias efficaces, aliis verò tantum sufficien- tes? quia nempe per scientiam mediā exploratio- nem novit, hanc gratiam in his circumstantiis, quibus cooperaturum vidit, dat efficacem; alteri, cui ex inscrutabili iudicio non dedit in iis cir- cumstantiis, dabit tantum gratiam sufficientem. Sed neque ex hoc capite vel DEO, vel gratiæ, vel homini potest esse conveniens. Non DEO; quippe à quo tollit prioritatem causæ. Non gra- tiæ, à qua auferret efficaciam & rationem gratiæ ex- citantis & operantis, quæ de nolentibus volentes faciat. Non homini, quia is absque DEI motione prævia, quæ sit executio æternæ prædefini- tionis, in actum pro dire non potest.

Neque per hanc scientiam mediā sufficienter occurritur impiorum murmurati- onem, conquirentium, cur me DEUS non prædetermi- navit, ut bona facerem? An non enim simili mo- do DEO obloqui poterant? Cur me DEUS non poluit in iis circumstantiis, in quibus me per scientiam mediā suæ gratiæ cooperaturum vidit, nec in aliis circumstantiis positus peccarem, & pe- ritum? Manet igitur, scientiam mediā nec uti- lem esse, nec possibilem.

Quæres: Ad quam igitur scientiam ex duabus scientiis in genere adæquatè dividendis, per- tinebit scientia conditionatorum? An ad scientiam visionis, vel simplicis intelligentiæ? Non ad priorem: quia illa, cum sit intuitiva, solum termi- natur ad objecta habentia exercitam existentiam in determinata temporis differentia, & coexisten-

tia in æternitate: atqui futura conditionata, d^e quibus loquimur, nullam habent, nullam habe- bunt existentiam. Non ad secundam, quia hæc scientia est necessaria, possibilem, & præsuppo- sito omni decreto.

Respondeo, parum referre, ad quam ex istis re- ducatur: cum enim participet aliquid de utraque, ad utramque reductivè pertinere potest. Unde primò, qui scientiam simplicis intelligentiæ adæ- quate accipiunt, pro omni scientia abstractiva DEI, attingente creaturas nunquam producendas, sive antecedit, sive non antecedit omne decretum, reducunt illam ad scientiam simplicis intelligen- tiæ, quæ inadæquatè sumpta secundum illam partem, quæ antecedit omne decretum, sic est ne- cessaria & rerum purè possibilem; secundum aliam verò partem, quatenus sequitur decretum conditionatum, sic est scientia libera & conditio- natorum. Alii contra, qui omnem illam scientiam appellant scientiam visionis, quæ consequi- tur ad quodcumque decretum DEI, estque scien- tia libera, sive deinde sit intuitiva, sive non, sive terminetur ad actualem, sive tantum ad condi- tionatam existentiam rerum, reducunt illam ad scientiam visionis.

Ex quo patet responsio ad rationem dubitan- di: Nam ad 1. dicitur, scientia visionis (si acci- piatur pro omni scientia libera præsupponente qualecumque decretum) est rerum existentium vel absolute vel conditionatè, conc. tantum absolute nego. estque intuitiva, si capiatur inadæquatè se- cundum illam partem, quæ supponit decretum penitus absolutum, estque proinde de rebus absolute existentibus, vel exituris, concedo: si capiatur secundum alteram partem inadæquatam, quæ supponit decretum objective conditionatum, est- que de futuris conditionatis, nego. Et ad 2. scientia simplicis intelligentiæ (si accipiatur pro omni scientia abstractiva) est necessaria & rerum possibilem, secundum partem inadæquatam, quæ præsupponitur omni decreto, concedo, secun- dum alteram partem inadæquatam, quæ includit decretum conditionatum objective, sic nego. Ita scientia conditionatorum juxta diversam acceptio- nem ad utramlibet ex prædictis scientiis reductivè pertinere potest.

ARTICULUS V.

An DEVS futura conditionata videat in decreto conditionato?

SUMMARI A.

1. Futura habentia infallibilem connexionem cum conditione pertinent ad scientiam simplicis intelligentiæ.
2. Duplex modus, quo decretum potest dici conditionatum.
3. Datur in DEO decretum objective conditionatum.
4. In quo videt futura conditionata.
5. Cur in conditionatis requiratur major existen- tia causa, quam effectus?
6. Ista decreta nec sunt otiosa, nec ridicula.
7. Non sequitur DEVM habere infinitas infinita decreta circa futura conditionata.

S. I.

Exponitur & statuitur sententia Thomistica.

NOTandum primò. Quæstionem non proce- dere de futuris conditionatis habentibus ex se necessariam vel infallibilem connexionem cum conditione & antecedente, uti sunt, si ignis appli- catus fuerit stupa, comburet. Si Petrus habuerit gratiam efficacem, panitebit. hæc quippe conditio- nales propter necessariam vel infallibilem con- nexionem antecedentis cum consequente tam ha- bent determinatam & infallibilem veritatem, quam

quàm istæ propositiones absolute æquivalentes, *Petrus habens gratiam efficacem panitendi panitebit, ignis applicatus supra comburet*: ideoque pertinent ad scientiam simplicis intelligentiæ.

2. Notandum secundò. Decretum voluntatis duplici modo posse dici conditionatum. Primò ex parte subjecti, sive actus, cum videlicet conditio magis afficit actum, quàm objectum, cuiusmodi sunt velleitates & imperfectæ inclinationes in ipsum actum absolutum & efficacem, si hæc vel illa conditio poneretur, ut E. g. si quis dicat, *vellem emergere has merces, si haberem pecunias; vellem legere hunc librum, si intelligerem*, tunc enim non significat præsentem & actualem voluntatem comparandi merces, legendi librum, &c. sed tantum quòd esset habiturus hanc voluntatem, si poneretur talis conditio. Secundò, potest actus & decretum voluntatis dici conditionatum solum ex parte objecti; ita ut determinatio voluntatis sit ex se absoluta, præsens & efficax, effectus tamen sit suspensus usque ad positionem alicujus certæ conditionis, ut si dicas: *volo accipere doctoratum, si habuero sufficientes pecunias, volo ambulare, si fuerit serenum*, significans absolutam & efficacem voluntatem ambulandi; effectus tamen ambulationis est alligatus ad conditionem serenitatis.

3. Notandum tertio. Non dari in DEO decreta conditionata ex parte actus. Ratio primæ partis est, quòd velleitates istæ conditionatæ important suspensionem quandam & imperfectam inclinationem voluntatis, cum defectu sufficientis resolutionis & determinationis in voluntate: qui in actu puro implicat: actus verò conditionatus ex parte objecti dicit actum & determinationem præsentem voluntatis cum alligatione tamen objecti ad certam conditionem, quantumvis illa nunquam sit ponenda: & talia decreta conditionata in DEO necessariò admitti debent.

Nam primò Matt. 26. Christus dixit: *quòd si Patrem rogaret, esset exhibiturus, plus quam 12. Legiones Angelorum*, adeoque supponebat voluntatem & decretum Patris exhibendi tot legiones sub hæc conditione, si Filius rogaret. Similiter pactum, quo DEUS Adamo promisit justitiæ originalis propagationem in posteros, sub conditione non peccandi, erat voluntas absoluta, præsens & efficax ex parte DEI promittentis, conditionata tamen ex parte objecti, & quidem sub conditione nunquam implenda vel redigenda in actum.

Secundò. Infinitas divinæ voluntatis non minus exigit esse constituta in actu circa omne objectum volibile, quàm intellectus infinitas circa omne scibile: sed effectus futuri sub conditione nunquam ponenda sunt objectum liberè volibile; ergo divina voluntas per propriam determinationem debet esse in actu circa ista futura conditionata.

Tertio. De futuris absolutis DEUS habet decreta absoluta ex parte objecti: ergo de conditionatis habet decreta conditionata, consequentia probatur: ideo requiruntur decreta absoluta pro futuris absolutis, quia sine ejusmodi decretis cessaret omnis rerum futuritio: cum esse futurum sit esse præparatum in causa: sed etiam sublato de-

creto conditionato ex parte objecti tollitur status futuritionis conditionatæ: cum etiam futurum conditionatum sit aliquid esse præparatum in causa extractum è statu puræ possibilitatis: ergo de futuris conditionatis dantur in DEO decreta conditionata ex parte objecti. Ex parte objecti, inquam, quia conditionata ex parte subjecti, cum non sint, sed essent, nullam faciunt præparationem in causa, & consequenter nullam possunt tribuere futuritionem. His positis sit.

Conclusio. DEUS non aliter certò cognoscit futura conditionata, quàm in decretis absolutis ex parte actus, & conditionatis ex parte objecti. Ita communiter Thomistæ contra Molinistas.

Ratio ex dictis est: DEUS nihil futurum liberæ voluntati subjectum certò potest cognoscere, nisi ratione sui liberi decreti: sed futura contingentia conditionata sunt aliquod futurum & ab ente purè possibile distinctum: ergo ut sic non nisi ratione liberi decreti cognoscitur: sed non cognoscitur ratione decreti absoluti; aliàs quippe jam forent absolutè futura, non etiam ratione decreti conditionati ex parte actus, quia tale decretum, cum actu non existat, etiam nullam causam actu præparat, vel determinat, nec proinde sufficit ad tribuendam denominationem futuritionis. Restat igitur, ut hæc futura cognoscantur in decretis absolutis quidem ex parte actus, conditionatis autem ex parte objecti: cum aliunde certam cognoscibilitatem & futuritionem non possint accipere.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò. Non requiritur major existentia causæ, quàm sit existentia effectus: sed existentia effectus conditionatè futuri est purè conditionata: ergo etiam sufficit existentia conditionata decreti, quod tantum esset, si poneretur effectus.

Confirm. Ad effectum actu ponendum requiritur causa actu influens, & ad absolutè futurum decretum absolutum; ergo ad effectum tantum conditionatè futurum, qui nec est, nec erit, sed tantum esset, si poneretur certa conditio, etiam sufficit decretum, quod existet, non quod actu existat.

Resp. dist. maj. non requiritur major existentia causæ, quæ actu influit existentiam in effectum, conc. quæ tantum præparat existentiam, nego maj. sed existentia effectus conditionatè futuri est tantum conditionata, ita tamen ut habeat esse futurum in præparatione causæ, conc. in alio, nego minorem, & consequentiam. Cum enim futuritio sit extrinseca denominatio à præparatione causæ, hæc autem à decreto actu existente proveniat, necesse est dari actualia decreta de futuris conditionatis.

Ex quo patet responsio ad confirm. negatur enim consequentia: quia decretum, quod actu non existit, nullam causam præparat, adeoque non potest tribuere formalem effectum & extrinsecam denominationem futuritionis.

Obijc. secundò. Ejusmodi decreta sunt otiosa & ridicula; ergo non admitienda. Antec. prob. Illud decretum est otiosum & inutile, cujus effectus,

fectus, jam per aliud decretum absolutum nunquam poni conditionem est impeditus, e. g. inutile est decretum Tyrii dandi gratiam penitentiae sub conditione praedicationis Christi: si quidem decreto absoluto DEUS statuit, ut Christus ipsis nunquam praedicaret. Sed ita se habent decreta de futuris conditionatis, ergo.

Confirmatur. Ridiculum foret, si quis tibi promitteret 100. nummos sub conditione, si lingua oculum tetigeris, quia nempe conditio adjecta est impossibilis: ergo etiam ridiculum erit decretum Tyrii dandi gratiam penitentiae sub conditione praedicationis: siquidem praedicationis virtute decreti, ne Christus ibi praedicaret, facta est impossibilis.

Resp. negando antec. & minorem probationis; nam decretum absolutum, ut Christus nunquam apud Tyrios praedicaret, & ut Tyrii non converterentur, habet pro objecto absolutam non futuritionem praedicationis & conversionis, quae nequaquam pugnat cum conditionata futuritione ejusdem conversionis, quae est objectum decreti conditionati. Aliunde etiam pertinet ad perfectionem actus puri, & infiniti, ut ipsius voluntas non sit suspensa & potentialis, sed resoluta & in actu constituta circa quodlibet objectum volatile. Item ad rationem universalis provisoris & gubernatoris pertinet, non tantum res omnes possibles sub quacunque possibili combinatione

conditionum cognoscere; sed etiam, quid in quolibet combinatione fieri velit, decernere, ad hoc autem utile & necessarium est decretum conditionatum.

Ad Confirm. Resp. Non esse paritatem, quia illa conditio, si lingua oculum tetigeris, est intrinsece & simpliciter impossibilis; illa vero conditio, si Christus apud Tyrios signa fecerit, est intrinsece possibilis, & fit tantum impossibilis extrinsece, ea suppositione alterius decreti divini.

Instabis. Hinc sequeretur, quod DEUS haberet infinitas infinita decreta circa combinationes penè ridiculas rerum possibilium, ut v. g. si conderet alium mundum, tot essent muscae producendae, ex hoc vel illo cadavere progignendae, &c.

Resp. negando sequelam: nam sicut DEUS ab aeterno ex infinitis infinitis creaturis possibilibus res absolute futuras unico simplicissimo voluntatis actu ad statum absolutae existentiae extraxit; alias vero omnes creaturas non tantum in statu purae possibilitatis reliquit, sed etiam ad non futuritionem determinavit: ita similiter ex infinitis possibilibus combinationibus conditionum, unam simplicissimam voluntate aliquas determinavit, quas videbat suae generali providentiae consentaneas, ceteris in statu purae possibilitatis & non futuritionis conditionatae relictis.

DISPUTATIO XV.

DE

Obiecto, & divisione voluntatis Divinae.

Ad q. 19. D. Th.

Postquam Doctor Angelicus expedit controversias ad intellectum Divinum pertinentes, recto ordine ad voluntatem progreditur, eiusque naturam, divisionem, perfectiones & proprietates examinat. Cum quo proinde primò Divinae voluntatis obiectum, deinde divisionem dabimus. Postremò libertatem & efficaciam Divinae voluntatis, perfectiones praecipuas, & maxime disputabiles discutimus.

ARTICULUS I.

Quodnam sit obiectum Divinae voluntatis?

SUMMARIUM.

1. Ratio voluntatis in DEO.
2. Quam confirmat PP. Auctoritas.
3. Supposita de voluntate DEI.
4. Obiectum formale.
5. Obiectum materiale.
6. Quomodo DEVS operetur propter creaturas?
7. DEVS creaturas racionales amat amore amicitiae.
8. Quomodo Creatura ametur ut media?
9. Non solus actus charitatis reperitur in DEO

§. 1.

Certiora praeferuntur.

1. Arti in DEO voluntatem, liquet ex ipsa oratione Dominica Matt. 6. & testantur fere omnes S. Script. paginae, utpote Divinae voluntatis

interpretes. Probat S. D. a. 1. partim ex eo, quod voluntas sit perfectio simpliciter simplex, partim quod omnis substantia intellectiva consecutive est etiam volitiva; sed DEUM esse intellectivum constat ex priori disputatione: ergo consequitur, quod etiam DEUS sit summè volitivus. Major, cujus soliditatem cavillantur nonnulli RR. sic probatur: omnem formam consequitur proportionatus appetitus, & inclinatio in bonum conveniens tali formae: ut enim constat inductione totius naturae, quodlibet profertur bonum suum, & refugit malum: ergo ad formam intellectualem sequitur appetitus rationalis, sicut ad formam naturalem sequitur appetitus naturalis: sed iste est voluntas, quae sola

tenet